

Аналітична записка

Аналіз політики транскордонного співробітництва у Львівській області

Автор: Олександр СОФІЙ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

У рамках проекту «Аналіз політики транскордонного співробітництва у Львівській області» за фінансування Міжнародного фонду «Відродження» однією із причин недостатньої ефективності транскордонного співробітництва (ТКС) висувається гіпотеза *щодо низького коефіцієнту корисної дії програм і проектів ТКС на території Львівської області в порівнянні з прилеглими воєводствами Польщі та сусідніми областями України.*

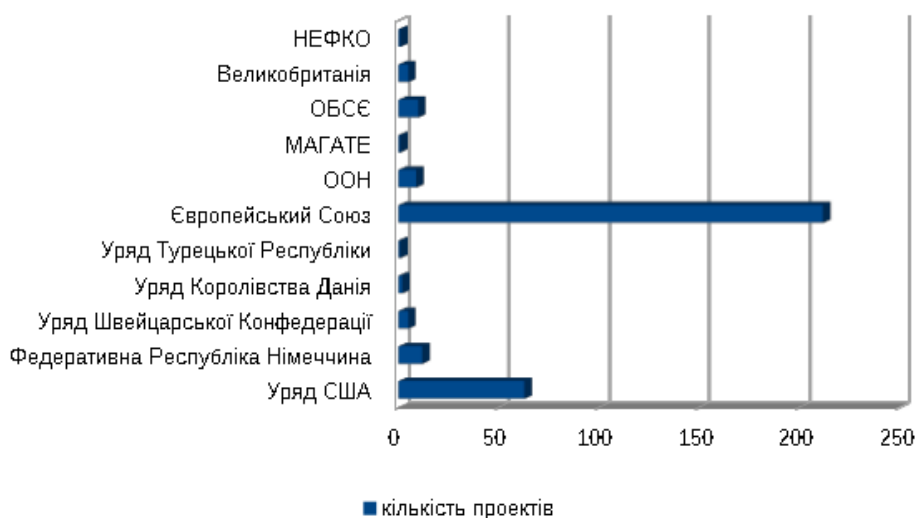
Запропонована гіпотеза вимагає дати відповідь на такі запитання:

1. Які міжнародні програми щодо ТКС діють у Львівській області?
2. Який обсяг коштів через ці програми/проекти залучені у Львівську область в порівнянні з прилеглими воєводствами Польщі та сусідніми областями України?
3. Чи наявна фінансова підтримка програм/проектів ЄС з місцевих бюджетів?

1. Які міжнародні програми щодо ТКС діють у Львівській області?

З огляду на значну кількість програм міжнародної технічної допомоги (МТД), відкритих для України, які прямо чи опосередковано можуть стосуватися ТКС був здійснений аналіз бази даних проектів Програм міжнародної технічної допомоги, які пройшли державну реєстрацію у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України (станом на 01.06.2014):

- Уряд США (63 проекти)
- Федеративна Республіка Німеччина (12 проектів)
- Уряд Швейцарської Конфедерації (5 проектів)
- Уряд Королівства Данія (2 проекти)
- Уряд Турецької Республіки (1 проект)
- **Європейський Союз (212 проектів)**
- ООН (9 проектів)
- МАГАТЕ (1 проект)
- ОБСЄ (10 проектів)
- Великобританія (5 проектів)
- НЕФКО (1 проект)

Як видно із наведеної статистики програми ЄС значно переважають по кількості і обсягах фінансування проекти інших донорів. Тому в подальшому до аналізу беруться виключно проекти за програмами ЄС.

Незважаючи на значну кількість Програм ЄС, найбільш активними щодо питань ТКС можна назвати програми в рамках «Європейського Інструменту Сусідства та Партнерства (ЄІСП)», Ініціативи «Східне партнерство» та «Підтримки політики регіонального розвитку України».

«Європейський Інструмент Сусідства та Партнерства (ЄІСП)». Починаючи з 1991 року, допомога, що надавалась Європейською Спільнотою складає більше, ніж 2,4 млрд. євро. В рамках ЄІСП активно підтримується один із пріоритетів – *прикордонне співробітництво*, яке зосереджується на економічному та соціальному розвитку прикордонних областей, ефективному управлінні кордонами та на між людських контактах. Україна є учасницею чотирьох Програм Добросусідства, а саме: «Польща – Білорусь – Україна», «Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна», «Румунія – Україна – Республіка Молдова» та CADSES, а на територію Львівської області поширюється тільки програма «Польща – Білорусь – Україна».

Ініціатива ЄС «Східне партнерство (СП)» – програма відкритої співпраці ЄС із країнами: Вірменією, Азербайджаном, Білоруссю, Грузією, Молдовою та Україною. Основними завданнями СП є встановлення політичної спільноти, створення поглиблених і укріплених зон вільної торгівлі, а також прагнення скасувати візовий режим. Досвід перших років діяльності засвідчив відсутність подібної співпраці. Перспективами подальшого розвитку можуть бути питання лібералізації візового режиму для країн «Східного партнерства» та особливості співробітництва країн-партнерів ЄС в рамках «Східного партнерства» в енергетичній сфері.

Програма ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку України». Угода про фінансування програми набрала чинності 19 грудня 2012 року. Допомога в рамках Угоди надається за двома компонентами: координація та розбудова інституційної спроможності у сфері регіонального розвитку та підтримка фінансування пілотних проектів, відібраних за результатами конкурсу проектів відповідно до процедур, визначених Європейською Комісією.

2. Який обсяг коштів через ці програми/проекти залучені у Львівську область в порівнянні з прилеглими воєводствами Польщі та сусідніми областями України?

Європейський Інструмент Сусідства та Партнерства (ЄІСП) є головним фінансовим механізмом Європейської політики сусідства. Загальний бюджет на 2007-2013 роки – 11 млрд. 181 млн. євро.

Загальний бюджет компоненту прикордонного співробітництва ЄІСП складає близько 1,1 млрд. євро (внески фондів ЄІСП та ЄФРР – Європейський фонд регіонального розвитку).

Програма Польща–Білорусь–Україна 2007-2013, що діє на території Львівської області має індикативний бюджет – 186,201 млн. євро. Рейтинг програм ТКС за участю України свідчить, що дана програма займає пріоритетне місце у всьому аналізованому переліку

(1 місце у загальному рейтингу та 1 місце серед програм сухопутних кордонів). Її питома вага за фінансами серед усіх програм ТКС Європейського Союзу складає 17%.

На даний момент завершено підписання усіх 117 контрактів про співфінансування проектів Програмі Польща – Білорусь – Україна 2007-2013 на загальну суму 174,1 млн. євро:

- 74 польсько-українських проектів (107,9 млн. євро),
- 29 польсько-білоруських проектів (58,5 млн. євро),
- 14 трьохсторонніх проектів (7,7 млн. євро).

Загальна вартість проектів ТКС, які реалізуються на даний час у Львівській області становить більше 70 млн. євро, в тому числі кошти для української сторони орієнтовно – 35 млн. євро.

В порівнянні з польською стороною це становить 32% від загальної суми польсько-українських проектів.

За офіційними даними Волинської ОДА в області реалізується 30 проектів Програми Польща – Білорусь – Україна 2007-2013 на суму 23,8 млн. євро (22%).

Важливо також зазначити, що з 50 польсько-українських проектів, які реалізуються у Львівській області в 11 проектах «лідерами» виступають українські організації (20%), 27 проектів реалізуються державними структурами (54%), 17 проектів – органами місцевого самоврядування (34%), 11 проектів НУО (20%), 5 проектів ВНЗ (10%).

3. Чи наявна фінансова підтримка програм/проектів ЄС з місцевих бюджетів?

Однією з вимог більшості програм міжнародної технічної допомоги є співфінансування проектів з боку місцевих коштів. Зокрема в Програмі Транскордонного Співробітництва Польща – Білорусь – Україна співфінансування має складати не менше 10% загальної вартості проекту.

Згідно зі статистикою проектів Програм міжнародної технічної допомоги, які пройшли державну реєстрацію у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України (станом на 01.06.2014) загальний бюджет 50 підтриманих проектів, які реалізуються на Львівщині становить 70 405 164 євро, в тому числі 35 412 728 євро – бюджет українських учасників. Власний внесок українських учасників відповідно становить 3 541 273 євро, в середньому 70 825 євро на один проект.

Це достатньо значима сума, а для неурядових організацій і державних установ – практично недоступні кошти. Саме цей фактор є одним із найбільш стримуючих для більш активної участі в проектах ТКС українських учасників на відміну від польських, в яких набагато більші можливості для до фінансування проектів.

Зважаючи на цей фактор, Львівська обласна рада виступила ініціатором розробки механізму співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги з обласного бюджету. 18 березня 2014 року на сесії обласної ради затверджений Порядок співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги з обласного бюджету. У квітні 2014 року був проведений конкурс по відбору проектів, на який було подано 10 заявок, що стосувались проектів в галузі

охорони здоров'я, екологічної сфери, туризму, покращення дорожньої інфраструктури та енергоефективності в рамках Програми ТКС Польща – Білорусь – Україна 2007-2013.

При затвердженні обласного бюджету Львівської області на 2014 рік в рамках реалізації Регіональної програми з міжнародного і транскордонного співробітництва, європейської інтеграції на 2012-2014 роки передбачено 1 млн 100 тис. грн. для співфінансування проектів МТД. Окрім цього, планується збільшити фінансових ресурсів екологічного фонду Львівської області (1 млн. грн.) для співфінансування екологічних проектів МТД та обласного дорожнього фонду для співфінансування проектів МТД, що спрямовані на покращення дорожньої інфраструктури (сума уточнюється).

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019